

**AZ ORSZÁGOS VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2013. MÁJUS 15-ÉN MEGTARTOTT ÜLÉSÉNEK
A JEGYZŐKÖNYVE**

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Jó napot kívánok! Tisztelettel köszöntöm az Országos Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Megállapítom, hogy a Választási Bizottság részéről 7-en vagyunk jelen, így az ülésünk határozatképes. A napirend a kiküldötteknek megfelelően a következő lenne: 1. Döntés országos nemzetiségi önkormányzati képviselői mandátum kiadásáról; 2. Országos népszavazási, illetve népi kezdeményezések elbírálása. Kérdezem, hogy van-e valakinek a napirenddel kapcsolatban észrevétele, javaslata? Ha nincsen, akkor, kérném, hogy szavazzunk a napirend elfogadásáról. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy a napirendet egyhangúlag elfogadtuk.

Napirend

- I. Országos nemzetiségi önkormányzati képviselői mandátum kiadása**
- II. Országos népszavazási és népi kezdeményezések elbírálása**

Megkérem Jackli Tamás urat, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Választási Főosztályának munkatársát, hogy az első ponttal kapcsolatban beérkezett iratokat röviden ismertesse.

- I. Országos nemzetiségi önkormányzati képviselői mandátum kiadása**

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

Tisztelt Bizottság! Az Országos Roma Önkormányzatban megszűnt egy mandátum. A Kecskeméti Törvényszék 2013. március 8-án kihirdetett másodfokú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú ítéletet, mely Kolompár Orbán büntetőjogi felelősségét megállapította. Az ítélet szerint egyrészt letöltendő szabadságvesztés büntetést kapott, illetve, ami azonnal életbe is lépett, a közügyektől eltiltás büntetés került kiszabásra, melynek időtartama 3 év. A Btk. 62. §-a alapján, akit a közügyektől eltiltanak az választójoggal nem rendelkezik. Ennek következtében megszűnt nevezett személy választójoga, és ehhez kapcsolódóan természetesen a képviselői mandátuma is, amennyiben az Országos Választási Bizottság is egyetért ezzel az állásponttal. Ha pedig így van, akkor március 8-ától, egy hónapja volt a jelölő szervezetnek, hogy megnevezze a listáról mandátumhoz jutó személyt. Ennek eleget is tettek. Április 4-én Kovács Béla személyét bejelentették, hogy részére kívánják a mandátum kiadását. Annyi hozzáfűznivaló lenne még, és lényeges, hogy Kolompár Orbán nemcsak képviselő volt, hanem egyben a jelölő szervezet elnöke és képviselőjére jogosult személy is, ez a jogosultsága is megszűnt. Tekintettel erre, illetve a várható ítélethirdetése már március 5-én a jelölő szervezet, tehát az MCF elnökségi ülése döntött Kolompár Orbán helyettesítéséről. Erről egy elnökségi ülés jegyzőkönyv tanúskodik, és az ott szereplő személyt, Györgye Tibort nemcsak az elnökség, hanem maga Kolompár Orbán is még aznap megbízta a feladat ellátásával. A bejelentést Györgye Tibor tette meg az Országos Választási Bizottság felé az adott személyről. Tekintettel arra, hogy hasonló ügy még nem volt az Országos Választási Bizottság előtt, ezért nemcsak a megjelölt személyt, hanem a soron következő személynek is ellenőriztük a választójogát, ami ilyenkor szokásos, illetve megkértük a települési jegyzőknek a nyilatkozatát, hogy fenn áll-e a képviselő-tagságuk jelenleg is. Ezekre pozitív választ kaptunk, és ezek az iratok találhatóak az anyagban.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Kérdezem, hogy az iratokat sikerült-e mindenkinek áttekinteni? Van-e valakinek az elhangzottakkal kapcsolatban véleménye? Amennyire az iratokat áttanulmányoztuk, ott van egy megbízás az eljáró részére, illetve van egy elnökségi döntés is. Az Alapszabály alapján, ha ezt elfogadjuk, és a bejelentést rendben lévőnek találjuk, akkor a mandátumot Kovács Béla részére kellene kiadnunk. Kérdezem, hogy ezzel kapcsolatban van-e valakinek eltérő véleménye, hozzáfűznivalója? Ha nem, akkor szavaznánk. A határozat két részből állna. Az egyik, hogy megállapítjuk azt, hogy Kolompár Orbán mandátuma március 8-ával megszűnt, és egyidejűleg Kovács Béla részére a megüresedett mandátumot kiadjuk. Aki a határozatot támogatja, kérem, szavazzon. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 7 igen szavazattal egyhangúlag a határozatot elfogadtuk. Nézzük a népszavazási kezdeményezéseket.

II. Országos népszavazási és népi kezdeményezések elbírálása

Azt kérném, hogy a kérdések javarészenek volt előkészítője, aki akár írásos anyagot többnyire mindenki készített, ezt megköszönöm, de ha nem is, aki ért az adott kérdéshez, vezesse azt elő, hogy haladjunk. Köszönöm.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

Az első kérdést felolvasnám. Magánszemély nyújtotta be, és az íven a következő kérdés található:

- 1. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az önkormányzati, országgyűlési képviselők, valamint az európai parlamenti képviselők választásának és választhatóságának feltétele legyen a magyarországi bejelentett állandó lakcím?”*

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Az első kérdés kidolgozását azt én vállaltam, és az álláspontomat megküldtem a tagtársaknak. Az álláspontom, hogy a kérdés hitelesítését azt meg kell tagadni, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény 8. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint nem lehet népszavazást tartani az országgyűlési képviselők, helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint európai parlamenti képviselők választásáról szóló törvények tartalmáról. Felmerül az egyértelműség kérdése is. Lehetséges, hogy ennek alapján is elutasításnak, illetve a kérdés hitelesítése megtagadásának lenne helye. Nekem ez az álláspontom, és erről kérem, hogy döntsön a Választási Bizottság. Álláspontom szerint viszonylag egyszerű volt a kérdésnek a vizsgálata.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Rendben van. Kérdezem, hogy van-e valakinek az elhangzottakkal kapcsolatban észrevétele, véleménye, ellenkező álláspontja, illetve, ha ilyen nincsen, akkor az a kérdés merülhet még fel, hogy az egyértelműség tekintetében, mely szerint ez mindenképpen több kérdés, hiszen önkormányzati, országgyűlési és európai parlamenti választásról is szól a kérdés, ennyiben akár három kérdésnek is tekinthető, hogy ezt az indoklásba bevegyük-e? Kérnék észrevételt, ha lehet.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm. Szerintem vegyük bele az indoklásba azért is, mert nemcsak 3, hanem 6 kérdés van, mindhárom választási típus esetében a választás és választhatóság, az aktív és a passzív választójog is felmerül, mindegyikre lehet külön-külön támogató vagy ellenző választ adni,

így azt gondolom, hogy nem egyértelmű a megfogalmazás. Gyakorlatunk pedig az, hogy minden lehetséges érdemi szempontot vizsgálunk. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. További hozzászólás? Nem lévén, akkor szavazásra teszem fel a kérdést? Ki az, aki az elhangzottak alapján két indokkal is, a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett foglal állást? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 7 szavazattal egyhangúlag a hitelesítést megtagadtuk. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

A 2. kérdést és még a következő 10-et is, tehát összességében 12 kérdést ez a magánszemély nyújtotta be. A 2. aláírásgyűjtő íven a következő kérdés található:

2. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy a listás (lajstromos) választás alapján megválasztott országgyűlési képviselők elveszítsék mandátumukat abban az esetben, ha már nem a pártlistáról megszerzett mandátumuknak megfelelően megalakult országgyűlési képviselőcsoport vagy a listás mandátumukat kijelölő párt tagjai?”*

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

A 2. kérdést úgyszintén én dolgoztam ki. A hitelesítést szintén javasolom megtagadni a népszavazásról szóló törvény 13. § (1) bekezdésében meghatározott egyértelműség követelményének hiánya miatt. A kérdés szerintem összetett, arra nem lehet igennel vagy nemmel válaszolni, ezen felül a kérdés megtévesztő is szerintem, mert tévesen azt sugallja, hogy a képviselői mandátum megszerzésének párttagság a feltétele. Az Alaptörvény 4. § (3) bekezdése alapján az országgyűlési képviselő megbízatása megszűnik a felsorolt 6 pont esetében. A feltett kérdés a képviselő megbízatás megszűnésének sorrendjét egy újabb feltétellel egészítené ki. Ezzel megsérti az alaptörvény módosítására irányuló kérdésfelvetés tilalmát. Fentiekre tekintettel az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésének a) pontjában meghatározott kizárt tárgykört érint. Itt összefoglaltam a végén, hogy részben az Alaptörvény módosítását célozza a kérdés, ezért is kizárt tárgykörbe tartozik, részben pedig az egyértelműség követelményének sem felel meg.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm. Csak egy apróság. Javasolom, hogy egészítsük ki az indokolást az Alaptörvény 4. cikke (1) bekezdésével is, ami arról szól, hogy az országgyűlési képviselők jogai egyenlők. Ez a felvetés különbséget tenne képviselők között aszerint, hogy hogyan nyerték el a mandátumukat. Ez önmagában is alkotmányosértő, ahogyan az is, ahogy Éva is mondta, hogy újabb megszűnési okot rendelünk hozzá a meglévő alkotmányos listához. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. További észrevételek vannak-e? Ha nincsenek, akkor szavaznánk. Kérdezem, hogy aki az elhangzottak alapján a kérdés hitelesítésének megtagadása mellett foglal állást, az szavazzon. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy egyhangúlag 7 szavazattal a hitelesítést megtagadtuk. Minden elhangzott indokot beveszünk. Köszönöm. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

A 3. kérdést szintén ugyanaz a magánszemély nyújtotta be. Az íven a következő kérdés található:

3.,Egyért-e Ön azzal, hogy a fedezet alapú hitelszerződésekben a fedezet elkobzását, kisajátítását követően a hitelező a fedezeten felül további követelésekkel ne élhessen?"

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Itt a kérdést vizsgálva eldönthettük, hogy Országgyűlés hatáskörébe tartozik, kizárt tárgykört nem érint, viszont annál több gond van az egyértelműség vizsgálatánál. Tulajdonképpen a kérdező sajnos nincs tisztában az elkobzás és a kisajátításnak a fogalmaival. A kérdés feltevésénél azt mondja, hogy ezek a hitelintézetek vagy a hitelezők eddig elkobzást és kisajátítást alkalmaztak a fedezetekre – gondolom az ingatlanokra gondol, bár más fedezet is létezik –, de arra utal, hogy ezt a jövőben is tenni kell, illetve ezen felül további követelésekkel ne élhessenek. Itt az írásos anyagomban leírtam, hogy az elkobzás egy büntetőjogi intézkedés a bűnelkövetőkkel szemben, vagy pedig azokkal a dolgokkal szemben, amelyeket bűncselekmények során használtak, stb. Beidéztem ide a Btk. szakaszokat, tehát egyértelmű, hogy elkobzást eddig sem alkalmaztak a hitelezők és a jövőben sem fognak alkalmazni. A kisajátítás pedig polgárügyi fogalom, de az pedig, mint tudjuk, az ingatlan ára, vagy közérdekű célra történő igénybevétele jelenti, és a tulajdonosokat kártalanítják, tehát ezt sem használták a hitelezők vagy hitelintézetek, meg a jövőben sem tudják, úgyhogy véleményem szerint az egyértelműségi vizsgálaton bukott el ez a kérdés, és nem javaslom a hitelesítését.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Az elhangzottak alapján kérdezem, hogy van-e valakinek észrevétele az elhangzottakhoz kapcsolódóan, tehát egyértelműségi probléma merült fel a kérdéssel, ez alatt fogalmak a jogi nyelvben, és egyébként köznapilag is egészen mást jelentenek. Nem használatosak ebben a vonatkozásban és nem is alkalmazhatóak. Azt hiszem, hogy ez nem képezi vita tárgyát. Ha nincsen észrevétel, akkor a javaslat szerint az egyértelműség hiánya miatt a kérdés hitelesítésének a megtagadása merül fel. Kérdezem, hogy ki az, aki ezt támogatja? Köszönöm. Megállapítom, hogy 7 szavazattal a hitelesítést egyhangúlag megtagadtuk. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

Tisztelt Bizottság! A 4. kérdés a következőképpen hangzik:

4. „Egyért-e Ön a személyes csőd bevezetésével, mely a fizetésektelen személyek esetében az adós és a hitelező független segítővel próbálják az adósságokat átütemezni és a fizetőképességet helyreállítani?"

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Köszönöm. Felmerül ennél a kérdésnél is, ahogy vizsgáltam, úgy láttam, hogy az Országgyűlés hatáskörébe tartozik, és a 8. cikkben foglalt kizárt tárgykört nem érint. Azonban az egyértelműség vizsgálatánál szembetűnő, hogy itt is több kérdéssel állunk szemben. Egyszer van ez a személyes csőd vagy magáncsőd elnevezéssel is illetett jogintézmény, amelynek a bevezetéséről most viták folynak a médiában. Itt nincs is megjelölve, hogy melyik intézmény, tehát a szabályait ott még nem ismerjük. A kérdést benyújtó, többször láttuk ilyen kérdések megfogalmazásánál, amikor a kérdést benyújtó megpróbálja megmagyarázni azt az intézményt, amit kérdésre tesz fel, illetőleg már javaslatokat is tartalmaz a kérdésben arra nézve, hogy milyen módon kerüljön bevezetésre ez az intézmény. Itt például egy ilyen független segítőnek az alkalmazását ajánlja. Ezzel kapcsolatosan egyértelműségi kifogásom van azért, mert a személyes csőd fogalma nem egyértelmű, több kérdést is tartalmaz, tehát a

személyes csőd intézménye bevezetésére vonatkozóan, vagy pedig annak a bevezetésének a módjára és a szabályaira is rákérdez. Szerintem az egyértelműségi vizsgálaton bukott el a kérdés.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Én csak egy minimális részben nem értek egyet Róberttel a személyes csőd bevezetésével. Mint elhangzott az egy új intézmény, nem magáncsödként került a köztudatba, ennek nem ismerete, itt talán nem lehet olyan szigorú az egyértelműség vizsgálata, hiszen ez egy, mint elhangzott, egy új intézmény lenne. Erre vonatkozóan volt korábban alkotmánybíróági határozat, ha népszavazás kerülne kitűzésre, akkor a népszavazási kampány feladata lenne, hogy a választópolgárokkal megismertesse a személyes csőd fogalmát, de ha ezen felül emelkedünk a többivel egyetértek. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Van-e még észrevétel. Az indoklás során ezt a részét megpróbáljuk figyelembe venni. Az lenne az elhangzottak alapján a javaslat, hogy az egyértelműség hiánya miatt a kérdés hitelesítését az OVB megtagadja. Kérdezem, hogy aki elfogadja ezt a határozatot, az szavazzon. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 7 szavazattal egyhangúlag a hitelesítést megtagadtuk. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

Az 5. kérdés a következőképpen hangzik:

- 5. „Egyetért-e Ön a Magyar Hitelminősítő Hivatal létrehozásával, mely központilag tárolja és értékeli az ismétlődő tranzakciók és szerződések gazdasági és fizetési adatait?”*

Dr. Hunyadfalvi Ákos OVB tag

Én vállaltam ennek a kérdésnek az áttekintését, és néhány gondolatot szeretnék elmondani tájékoztatás gyanánt az OVB tagok felé a döntés esetleges megkönnyítése érdekében. Maga a kérdés az abszolút érthető, aktuális. Feltételezem, hogy a kérdező döntően a devizahitelek problémaköre okán jutott el erre a gondolatra, hogy valami központosított olyan szervezetet kellene létrehozni, aminek a gondolatát én a magam részéről elfogadom, és támogatni is lehetne. Az a probléma, hogy a jog erre nem ad lehetőséget, sajnos még részben sem. Az Alkotmány 8. cikkelyének a (3) bekezdése abszolút egyértelműen, kategorikusan fogalmaz, amely úgy rendelkezik, hogy nem lehet országos népszavazást tartani országgyűlési hatáskörbe tartozó személyi és szervezetalakítási kérdésekről. A kérdésfeltevő egy szervezet alakításával kapcsolatos szándékát jelzi ebben a kérdésben. Abszolút tilalmazott az előbb elmondott alkotmányi rendelkezésből következően. A döntés megkönnyítése érdekében szeretnék egy korábbi hasonló kérdéssel kapcsolatos folyamatot tájékoztatásként elmondani. Volt 2009-ben itt az OVB előtt egy, a 41-es számú határozattal tárgyalt és megtagadott hasonló tárgyú kérelem. Ott is szervezet létrehozásával kapcsolatos volt a szándéka a kérdezőnek. Ott az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsnak a tagjainak a számát szerette volna kibővíteni. Erre az alkotmányos passzusra hivatkozva, illetve a még korábbi oda vágó jogszabályhelyre hivatkozva, ezt akkor az OVB elutasította. Jogorvoslat folytán Alkotmánybíróság elé került. Az Alkotmánybíróság is elutasította, és ugyanazt az álláspontot képviselte, amit a Választási Bizottság. Visszatérve a tiltott tárgykörön túli elutasítási okra vagy azon túli, egy gondolatot szeretnék még elmondani. Megítélésem szerint a kérdéssel kapcsolatban egyértelműségi kérdések is felvetődnek. Tulajdonképpen arra irányulna a kérdező szándéka, hogy jöjjön létre egy központi olyan szervezet, ahol tárolnak, értékelnek

különböző jogviszonyokból, tranzakciókból származó információkat. Ennek a mikénti értelmezése számtalan kérdést vet fel. Mondjuk, csak egy példa kedvéért, pénzügyi intézmények benyújtott hitelkérelmeiből kiindulva, és elfogadva a finanszírozó pénzügyi intézményeknek a döntéseivel kapcsolatos függetlenségi jogát. Ezeket a folyamatokat egy külső állami szervnek a létrehozásával kontrollálni, beleszólni a döntések mechanizmusába, sőt azoknak a végeredményét ilyen módon, még egyszer mondom, a szerződésekre, annak apró részleteire vonatkozó kérdések vizsgálatával megítélésem szerint súlyos jogi kérdéseket vetne fel. Az, hogy ezek milyen szerződések lennének, hogy milyen tranzakciók lennének, ezek, úgy gondolom, hogy az értelmezhetőség kérdéskörébe tartozó kérdések. Én arra tennék javaslatot, hogy a hitelesítést tagadja meg az Országos Választási Bizottság két okra hivatkozva. A tiltott tárgykör érintettségét hívnám fel első helyen, illetve az egyértelműségi kérdések köréből ezeket a gondolatokat, akár példálózó jelleggel.

Dr. Litresits András OVB tag

Én csak felvetem, mert ha jól emlékszem, a Magyar Köldökszínór Bank létrehozásával kapcsolatos népszavazási kezdeményezés az átment, és itt a tiltott tárgykörök vonatkozásában az én emlékeim szerint itt egy szűkebb mezsgyén kell haladni, hogy melyek az Országgyűlés hatáskörébe tartozó személy- és szervezet-átalakítási kérdések. Szerintem ez nem zárna ki egy új hivatalnak a létrehozását, legyen az most pont egy magyar hitelminősítő hivatal. Abszolút egyetértek az egyértelműséggel, itt ezen a tiltott tárgykörön én kérnék esetleg még véleményeket, mert szerintem azt csak szűken szabad értelmezni, mert akkor gyakorlatilag semmilyen hivatalt vagy jogi személyt nem lehetne létrehozni egy országos népszavazás útján, ha azt mondanánk, hogy minden oda tartozik az Országgyűlés hatáskörébe. Én ezzel a részével egyelőre nem tudok egyetérteni. Az egyértelműség az ténykérdés, mert abszolút mindent elmondott Ákos. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Azt a kérdést azért hitelesítettük emlékeim szerint, mert az népi kezdeményezés volt. A mostaninál egyértelmű, hogy az Alaptörvény ezt kizárja a népszavazási körből eléggé konkrétan. Szerintem ebben nem nagyon van mozgástér. Most ezen lehet vitatkozni, hogy ez most mennyire praktikus, de szerintem, ez van, de hallgassuk meg a Zoltánt is. Köszönöm.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

A szervezetalkítás, mint tiltott tárgykör a szervezet megalakítására, átszervezésére és megszüntetésére egyaránt vonatkozik, ez mondható a sokéves alkotmányos gyakorlat alapján. Ez fogalmilag mindig csak országgyűlési hatáskörbe tartozó szervezetalkítás lehet, mert eleve parlamenti hatáskör az, amiben népszavazást kezdeményez a választópolgár. Én magam is azon vagyok, hogy ezt a lehető legszűkebben kell értelmezni, de ahol én az alkotmányos értelmezés határát meg tudom vonni, az pedig az a döntés, amikor arról szólt a népszavazási felvetés, hogy az Országgyűlés működjön majd kisebb létszámmal, erre azt mondta az OVB és az Alkotmánybíróság is, hogy ez szervezetalkítás. Én magam ezt nem gondolom ilyen vonatkozásban tiltott tárgykörnek, mert nem jön létre új szervezet, hanem a meglévőnek a létszámát csökkentjük. Itt mondjuk a különvéleményt író alkotmánybírókkal értek egyet ebben a vonatkozásban. Ez a szűk értelmezés szerintem, de egy nem létező szervezet létrehozása az azt gondolom, hogy mindenképpen beleesik a tiltott tárgykörök körébe. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük. Van-e még észrevétel vagy hozzászólás? Ha nincsen, akkor a javaslat szerint tenném fel a határozatot, és pedig oly módon, hogy ki az, aki az elhangzottak alapján - és

pedig két indok is elhangzott - a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett dönt? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 7 szavazattal egyhangúlag a hitelesítést megtagadtuk. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

Tisztelt Bizottság! A 6. kérdés a következőképpen hangzik:

6. „Egyetért-e Ön azzal, hogy kizárólag nemzetbiztonsági okokból titkosíthatson anyagot vagy információt az országgyűlés és a kormány?”

Dr. Borbély Andrea OVB tag

A kérdés az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozik, illetőleg megállapítható, hogy nem ütközik az Alaptörvény országos népszavazásról szóló 8. cikk (3) bekezdésében foglalt tiltott tárgykörökbe, így a kérdésben népszavazás tartható. Ami a jogi háttérét illeti a dolognak részben az információs önrendelkezési jogról és az információs szabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény az, amely szabályozza ezt a tárgykört, illetőleg egy másik jogszabály, a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény. Ha magának a kérdésnek a jogi háttérével foglalkozunk, és megpróbáljuk azt értelmezni, én arra a következtetésre jutottam, hogy van egy Alaptörvényünk, ami azt mondja, hogy mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. A 2011. évi CXII. törvény megalkotásával az volt a célja a jogalkotónak, hogy a közügyek átláthatósága közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog érvényesítése megvalósulhasson. Ehhez a megismeréshez a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot azonban ez a jogszabály korlátozhatja. Egyebek mellett nemzetbiztonsági érdekre való hivatkozással. A kezdeményező ezt a nemzetbiztonsági okot sorolja fel, mint egyetlen lehetőséget, eshetőséget arra, hogy gyakorlatilag ezek az adatok, információk ne válhassanak megismerhetővé, tehát ilyen jellegű jogi szabályozást kíván. Van ez a másik jogszabályunk, ez a 2009. évi CLV. törvény a minősített adat védelméről. Itt gyakorlatilag leírásra kerül, hogy mit értünk a minősítés alatt, és a minősítés az valójában arra vonatkozik, hogy az arra jogosult szervek megállapíthassák, hogy mi minősül államtitoknak, mi minősül szolgálati titoknak, ennek a fogalmát, a jogosultaknak a körét, illetőleg a minősítési eljárásnak a rendjét. Ilyen formában jön be a titkosítás a körbe. A minősítésre jogosultak körét pedig a 4. § (1) bekezdése tartalmazza, amely szerint az Országgyűlést, illetőleg a Kormányt, ahogy a kezdeményezésben szerepel, jelenleg nem illet meg ilyen jogosultság. Ilyen jog egyebek mellett az Országgyűlés elnökének, illetőleg a Kormány tagjának van, viszont az Országgyűlésnek és a Kormánynak külön nem. Ezért megpróbáltam gyakorlatilag lefordítani magát a kezdeményezést a jog nyelvére, és azt mondhatjuk, hogy valójában a kérelmező jelen beadványa a törvény által megállapított korlátozási lehetőségek körét kívánja szűkíteni akként, hogy a jövőben csupán nemzetbiztonsági okokból válhatna minősített adattá, tehát titkosíthatóvá a közérdekű és közérdekből nyilvános adat azzal kiegészítve, hogy csak az Országgyűlés és a Kormány legyen arra jogosult, hogy ezt valóban titkosítsa. Tehát valójában ez a kezdeményezőnek a szándéka. Itt jönne az egyértelműségnek a vizsgálata. Egyértelműségi problémát vehet fel, hogy úgy szerepel benne, hogy anyag vagy információ. A két hivatkozott jogszabály az adat elnevezést tartalmazza, ugyanakkor a hivatkozott 2011. évi CXII. törvénynek magában a címében, elnevezésében azt találhatjuk, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információs szabadságról szóló törvényről van szó. Tehát ilyen formán én úgy gondolom, hogy az információ megjelölés, mind hétköznapi értelmében, mind pedig figyelemmel erre a jogszabályi elnevezésre egyértelművé teszi magát a kérdést. Az anyag az kicsit hétköznapias megfogalmazás, de én azt hiszem, hogy a köznyelvben ez megint egyértelmű jelentéssel bír.

Véleményem szerint ez a része a kérdésnek egyértelműségi problémát nem vet fel. A titkosítás szóhasználat az valójában megint csak nem egy jogi fogalom, de összhangban van a jogszabály szövegével, hiszen a minősítési eljárás keretében az arra jogosultak adatokat minősítenek államtitokká vagy szolgálati titokká. Én úgy gondolom, hogy ilyen formán hétköznapi nyelvben, illetőleg a média nyelvben is elterjedt fogalom. Egyértelműségi problémát nem vet fel, választópolgári és jogalkotói egyértelműség követelményeinek szerintem a kérdés megfelel, tehát egyértelmű igennel vagy nemmel lehet rá választ adni. A másik, hogy esetleg a kérdés megtévesztő-e, tehát nem kelti azt a látszatot, hogy csak az Országgyűlés vagy a Kormány lenne jogosult erre a bizonyos titkosításra. A kérdésnek a megfogalmazása nem azt a látszatot kelti, hogy valójában ezek a szervek vagy szervezetek lennének jogosultak erre jelen pillanatban, hanem egy jövőbeli szabályozásra irányul, mely szerint az Országgyűlés és a Kormány legyen csak és kizárólag jogosult arra, hogy egyes adatokat, információkat minősítsen, azokat szolgálati titokká vagy államtitokká minősítsen, így azokat titkosítsa. Én a magam részéről a kérdés hitelesítését javaslom, bár avval egyetértek, hogy egyértelműségi szempontból talán hagy némi kivetnivalót maga után a kérdés, de nem érzem úgy, hogy ez a megfogalmazásbeli pontatlanság az egyértelműség rovására vezetne. Hivatkoznék még arra, amit az András is mondott, hogy a népszavazási kampánynak a feladata, hogy az esetleges tájékoztatást megadják a kampányoló személyek a kérdés értelmezése, illetőleg a kezdeményezési szándék vonatkozásában.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen az alapos előkészítő munkát. Kérdezem, hogy az elhangzottakkal kapcsolatban kinek van észrevétele, hozzáfűznivalója? Ha még esetleg gondoltok, akkor hadd mondjam el a saját véleményemet. Én a magam részéről a kérdés egyértelműsége kapcsán látok problémákat, amelyek olyan jellegűek, amelyek szerintem a népszavazási kampányban adott tájékoztatás ezek feloldására nem megfelelő. Az egyik, amely talán nem biztos, hogy a döntő, ez az anyagok vagy információk kérdése, mert ezen, hogy anyagok, ezen nagyon sok mindent lehet érteni, még akár lehet, hogy iratanyagot is, de hát megjegyzem túlmenően nagyon sok mindent, olyat is, ami abszolút nem is tartozik abba a körbe, amivel kapcsolatban ez a kérdés értelmesen felvethető lenne. Én nem ezt a problémát látom leginkább a kérdés kapcsán, hanem az, hogy ez tulajdonképpen két kérdést tartalmaz. Az egyik kérdés arra irányulna szerintem, hogy titkosítani kizárólag nemzetbiztonsági okokból lehessen. Ha ezt tartalmazná csak a kérdés, akkor ez ennyiből egyértelmű lenne. A kérdés másik fele azonban úgy néz ki, minthogyha egyébként a titkosítók körét is szeretné behatároltá tenni, nevezetesen, hogy egyébként csak az Országgyűlés és a Kormány rendelhessen el itt egy anyag vagy információ titkosítását. Ennyiben ez számomra mindenképpen két kérdés, és vagy az egyikre vagy a másokra akár önállóan is lehetne nyilván válaszolni igennel vagy nemmel. Nevezetesen azt, hogy az okokat szűkítsük, hogy mi alapján lehet egyáltalán valamilyen adatot titkosítani, vagy pedig a titkosítók körét szűkítsük, amely itt az ismertetés szerint majdnem tucatnyi lehet. Ennek megfelelően nekem az a véleményem, hogy ez a része azért megfontolandó annak, hogy a kérdésben, szerintem két kérdés van, és emiatt a kérdés az egyértelműség hiánya miatt nem hitelesíthető. Bár nyilván Andrea, amit elmondott ezzel kapcsolatban utalt erre a problémára, neki más volt azért a véleménye. Köszönöm szépen. Kérdezem, hogy kinek van még vagy egyáltalán én örülnék, ha lenne hozzászólás.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Sok szempontból egyetértek mindkét hozzászólással. Azt gondolom, hogy az alapvető alkotmányos kiinduló pont az az, hogy a közérdekű adatok nyilvánosak, ehhez képest ennek a korlátozása kellően szűk kell, hogy legyen. Ha tovább szűkítjük a titkosított

adatok körét, azt gondolom, hogy az mindenképpen alkotmányos irány, semmiképpen nem veti fel a kizárt tárgykör kérdését. Az egyértelműség kérdésnél azt gondolom, hogy nem lényegesen zavaró az, hogy anyagi és információ szerepel a kérdésben. Ezek nem jogi fogalmak, de azért talán értelmezhetőek. Azt gondolom, hogy úgy is értelmezhető a kérdés megfogalmazása, hogy a meglévő minősítésre jogosult személyek és szervek közül csak kettő vonatkozásában kívánja a szűkítést az indítványozó. Ezt nem gondolom feltétlenül egyértelműséget zavaró körülménynek, azonban a jogalkotói egyértelműség szerintem nem teljesül, ha azt vizsgáljuk, hogy az Országgyűlés helyett, Országgyűlés elnöke, és Országgyűlési Bizottság elnöke jogosult titkosítása, a Kormány helyett pedig a Kormány tagja kormánybiztos, miniszterelnöki biztos, kormányhivatal vezetője, valamint Kormány ügyrendje szerint működő testület vezetője. Tulajdonképpen ezek a szervek, amelyek a kérdésben szerepelnek, nem jogosultak minősítésre, hanem ezek mondjuk szervezeti körébe tartozó kisebb egységek, vagy személyek tehetik ezt meg. Azt gondolom, hogy a választópolgár ettől még el tudja dönteni, hogy kívánja-e ezen kör tekintetében a korlátozást. Azonban, ha a jogalkotó olyan módon módosítja a törvényt, hogy mondjuk az országgyűlési elnök esetében a korlátozást előírja, de mondjuk nyitva hagyja a lehetőséget, hogy a parlamenti bizottság elnöke továbbra is korlátozzon a meglévő okok szerint, akkor nem teljesül tulajdonképpen a népszavazásnak az akarata, az nem tud érvényesülni, tehát ez az, ami elsődlegesen az egyértelműség hiányát okozza.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Én Andreával értek egyet. A választópolgári, és erre Zoltánnak reagálva a jogalkotói egyértelműség emlékeim szerint, az irányadó alkotmánybíróági döntések alapján - bár nem tudom, hogy 4. alaptörvény-módosítás után mondhatok-e még ilyet - az abból áll, hogy a kérdésre lehet igennel vagy nemmel válaszolni. Szerintem erre a kérdésre lehet igennel vagy nemmel válaszolni, ezért nem látom akadályát a hitelesítésnek. Köszönöm.

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Csak azt tenném hozzá a döntés előtt, hogy tulajdonképpen ez egy népszavazási kérdés kezdeményezése, nem pedig népi kezdeményezés, ami arról szólna, hogy az Országgyűlés tárgyalja meg ezt a kérdést, és utána az Országgyűlésnek lehetősége van értelmezni ezt az anyagot, az információt, vagy pedig, amit Elnök Úr is említett, hogy az Országgyűlés és Kormány tekintetében milyen szűkítést tartalmaz a kérdés. Szerintem egy népszavazási kezdeményezés szabatosabb megfogalmazást igényel, és ezért az egyértelműségi rostán nálam nem ment át a kérdés. Köszönöm.

Dr. Borbély Andrea OVB tag

Csak egyetlen észrevétel ahhoz, amit a Zoltán mondott, tehát az Országgyűlés maga egy szervezet, egy népképviselői szerv. Az a kérdésben szereplő megfogalmazás, hogy Országgyűlés, legfeljebb nem nagy O-val írta, hanem kis o-val, magára erre a népképviselői szervre vonatkozhat a jogszabály, és külön úgy fogalmaz, hogy az Országgyűlés elnöke, vagy az Országgyűlési Bizottság elnöke, tehát ilyen szempontból szerintem, nem vet fel egyértelműségi problémát maga a kérdés. Én azt gondolom, hogy egyértelműen arra utal, mint ahogy a Kormány elnevezés is egyértelműen a Kormányra, nem pedig a miniszterelnökre, vagy a miniszterekre vagy akár ilyen-olyan bizottságra vonatkozik.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Én Elnök Úr véleményét osztom maradéktalanul, mert álláspontom szerint ez a kérdés legalább két kérdést tartalmaz. Ezért úgy gondolom, hogy az egyértelműség követelményét sajnos semmiképpen nem üti meg. Köszönöm.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Csak egy rövid reakció. A jogalkotói egyértelműség azt jelenti, hogy az Országgyűlés el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, akkor pontosan milyen tartalmú. Ebben a vonatkozásban fejeztem ki az aggályaimat, és reagálva Andrea felvetésére, ha az Országgyűlés úgy értelmezi a jogokat és kötelezettségét, hogy például a Kormány tagja vonatkozásában előírja a korlátozást, de ezt nem teszi meg, mondjuk a Kormány ügyrendje szerint működő testület esetében, mondjuk talán ilyen a Kormánybizottság vagy a Kabinet, ha csak félig tesz eleget a népszavazási felvetésnek, akkor lényegében alkotmány sértő módon jár el, de ezt a lehetőséget megadja neki a megfogalmazás, mert nem egyértelmű ebben a bontásban. Itt érzek a választópolgár jogainak az érvényesülése szempontjából egy aggályt, hogy a jogalkotó számára nem elég konkrét az, hogy pontosan mit és hogyan kell szabályozzon, ha pedig csak félig tesz eleget a szabályozásnak, akkor lényegében nem érvényesül a népszavazás alanyi jogi jellege ilyen vonatkozásban.

Dr. Litresits András OVB tag

Két rövid mondatot. Elnök Úr utalt rá, hogy talán minden anyagot is ezáltal titkosítani kellene, egyrészt csak egy lehetőség van benne, hogy titkosíthatson, tehát nincs kötelező jellege, mondjuk egy kormány-meghívót nyilván nem kell titkosítani. A Zoltán által felvetett problémákra, tudjuk, látjuk a közelmúltban, hogy a jogalkotás az milyen ütemezésben történik, tehát 24 órán belül gyakorlatilag, amit reggel kimond egy ember, az már estére történelem, illetve jogtörténet. Csak azért utalok, mire ebből ad abszurdum országos népszavazás lehet, a jogi környezetet finoman szólva, a jelenlegi parlamenti felállásban százszor átírhatják, inentől kezdve a jogalkotói egyértelműség is finomulhat, de amikor azt mondja a kérdés, hogy Országgyűlés vagy Kormány, akkor azt gondolom, elég egyértelmű ez a személyi kör, hogy kikre vonatkoztatják, amiket meg felvetettél Zoltán, azokra lehet, hogy mire odajut ez a folyamat, addigra az nem is aktuális, mert teljesen más törvény lesz. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Még egy gondolatot, megengedtek itt az egyértelműség kérdéséhez. Az anyagban szerepel a minősített adatok védelméről szóló törvénynek a vonatkozó paragrafus, amely tartalmazza azt, hogy kik minősíthetnek egyáltalán. Ezekben, és utalva itt a Zoltán által elmondottakra, ebben a körben nincsenek is benne az itt megjelölt szervezetek. Nevezetesen az Országgyűlés, mint testület, illetve a Kormány, mint testület, ezek között nem is szerepel így konkrétan, hanem csak az Országgyűlés elnöke például, illetve az egyes kormánytagok és sorolhatnám. Ennyiben a kérdés még inkább megtévesztőnek tűnik, hiszen a jelenlegi szabályozással egy teljesen szemben álló szervezeteket jelöl itt meg kvázi titkosítóknak, és most nem lehet tudni, hogy ő most ezt le akarja cserélni, vagy valóban hogyan kell értelmezni azt a személyi kört, amit itt a Zoltán is feszegetett. Köszönöm szépen.

Dr. Borbély Andrea OVB tag

Itt az Elnök Úr által elmondottakra reagálva, hogy itt nyilvánvaló a jogi környezetnek a megváltoztatására irányul ez a népszavazási kezdeményezés. Meghatározza, hogy mely kört tartja kívánatosnak arra, hogy minősítsen egy adatot. Neki nem kell a jelenleg hatályos jogszabályból kiindulnia olyan értelemben, hogy most kik erre jogosultak, ő egyértelműen megjelöli, hogy ezt igen, bizony szűkíteni kell, és a legfelsőbb népképviselői szervnek adná oda a jogosultságot, illetőleg a Kormánynak. Pont ez a jogszabályban felsorolt minősítőknek a köre, ami nagyon részletesen tartalmazza, hogy kik azok, akik erre jogosultak. Éppen ez az, ami egyértelművé teszi, hogy maga a kérdésfeltevő az Országgyűlés alatt, illetve azaz

Kormány alatt konkrétan az Országgyűlést és a Kormányt értette, nem pedig az Országgyűlés elnökét, nem bizottsági elnököt, nem kormánytagot, hanem a kormány szervezetet, Országgyűlést, mint szervezetet. Számos jogszabály van, akik ezekkel a fogalmakkal apellál, mint Országgyűlés és Kormány. Én úgy gondolom, hogy egy hétköznapi ember számára egyértelmű, hogy mit jelent az Országgyűlés és mit a Kormány elnevezés.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Szerintem lezárhatjuk, mert a vitán mindenki kifejtette a nézeteit. Mivel az előterjesztő a kérdést hitelesíthetőnek tartotta, ezért így is teszem fel szavazásra. Ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? 2 szavazat. Ki az, aki ellenzi? 5 szavazat. Megállapítom, hogy 5:2 arányban a kérdés hitelesítését a Választási Bizottság az egyértelműség hiánya miatt, ami végül is elhangzott a jegyzőkönyvben, megtagadta. Köszönöm szépen. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

Következő kérdést még mindig ugyanaz a magánszemély nyújtotta be. Az íven a következő kérdés található:

7. *„Egyetért-e Ön azzal, hogy minden közpénzből – részben vagy egészben – finanszírozott pénzügyi művelet nyilvános legyen, naprakészen és időrendben legyen feltüntetve az interneten egy könnyen átlátható és hozzáférhető módon?”*

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Ennek a kérdésnek az előkészítését jó magam vállaltam. A kérdés kapcsán a következő problémába ütköztem. A kérdés a közpénzek felhasználásának átláthatóságát szeretné bővíteni azzal, hogy minden ilyen eszközből finanszírozott pénzügyi művelet legyen nyilvános, és nem akarom a kérdés többi részében megismételni. A közpénzek felhasználását maga az Alaptörvény is tartalmazza 3. cikkében is rendelkezik arról, hogy akár a költségvetést hogyan kell elfogadni, és mik az alapvetőbb szabályai. Ennek kapcsán még az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdése fontos véleményem szerint, amely azt mondja, hogy az Alaptörvény módosításáról a kérdéssel nem lehet népszavazást tartani. Itt az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése pedig azt írja, hogy mindenkinek joga van a személyes adatai védelméhez. A véleményem az, hogy amennyiben a közpénzek költségének és különböző kifizetéseknek a teljes átláthatóságát kellene megteremteni, akkor abba beletartozik minden közalkalmazott, köztisztviselő, és sorolhatnám minden ilyen pénzből fizetett munkavállaló, munkaviszonyban, dolgozó, bármilyen munkaviszonyban lát el feladatot, annak a fizetése. Véleményem szerint ez az Alaptörvény előbb hivatkozott rendelkezésébe ütközik, hiszen a személyes adatok védelmével való jogban ez ütközne. Nem véletlenül szólnak külön jogszabályok arról, hogy mi az a személyi kör, és ide állami és egyéb vezetőket bizonyos hivatalok ellátóit sorolja fel a jogszabály, amely a személyi jövedelmi viszonyait átláthatóvá kell tenni, és mindenki számára megismerhető közérdekű adat, ellentétben az összes többivel, amely nem ilyen az Alaptörvény ezen rendelkezése alapján. Véleményem szerint a kérdés emiatt az Alaptörvénybe ütközik. A másik felvetésem az az Alaptörvény 36. cikkén alapulna, amely egyrészt előírja, hogy átláthatóvá kell tenni a költségvetési közpénzek elköltését, de csak egyszerű részletezettséggel. Próbáltam ennek kapcsán megkeresni pont az előző törvény alkotmányos alapjait, nevezetesen azt, hogy az állam milyen alkotmányos rendelkezése alapján hoz olyan jogszabályokat, amelyek a közérdekű adatokkal szemben, bizonyos adatok közzétételét és hozzáférhetőségét korlátozzák, nyilvánvalóan példának okáért nemzetbiztonsági szempontokból. Amennyiben ugyanis minden adatot és minden információt nyilvánosságra kellene hozni, akkor például a nemzetbiztonsági szolgálatoknak a teljes költségvetését tételesen szintén nyilvánosságra kellene hozni, és naprakészen átláthatóvá

tenni. Ez, gondolom én, bár nem értek hozzá, hogy nemzetbiztonsági szempontból már nem lenne egy megnyugtató helyzet. Komoly alkotmányos érdek fűződik ahhoz, hogy jogszabályban korlátozni lehessen az ilyen adatok nyilvánosságra hozását, és nyilván az ésszerűség szabályai szerint, de pont az előző pontban hivatkozott törvény korlátozza egyébként az adatok teljes nyilvánosságát. Ennek megfelelően az a véleményem, hogy a kérdés alapvetően amiatt nem hitelesíthető, mivel az az Alaptörvény módosítását tartalmazná, és azért a tiltott tárgykörbe ütközik. A kérdéssel kapcsolatban esetlegesen felvethetőek értelmezésbeli problémák is, nevezetesen annyiban, hogy használ olyan kifejezéseket, mégpedig pénzügyi művelet napra készen és időrendben könnyen átlátható és kezelhető legyen, amelynek tartalma nem biztos, hogy teljesen világos és egyértelmű. Ez vitára adhat okot természetesen, mert kicsit pongyola az egész kérdés megfogalmazása azzal együtt, hogy egyébként önmagukban az egyes szavak és kifejezések nyilvánvalóan ezzel együtt azért értelmezhetőek. Mindezek alapján én összességében a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett teszem le a javaslatomat. Köszönöm szépen. Várom az észrevételeket. Parancsolj András.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Abban tudok egyetérteni Elnök Úrral, hogy nyilván ez a nemzetbiztonsági felvetés ez megállja a helyét, de ugyanakkor a mi vizsgálatunk szempontjai között gondolom, hogy ezen biztonsági okok nem szerepelhetnek. Az Alaptörvény 6. cikk (3) bekezdése az érvényesüléssel kapcsolatos hatósági ellenőrzést rögzíti, tehát ezt nem látom, hogy itt érinti ezt a kérdés. A személyes adatok, tehát, most nyilván az, hogy minden köztisztviselő idézőjelben közszolga, megismerhető lenne, a javaslatból nem derül ki, mondjuk szerintem az nem cél, hogy ez név szerint feltüntetésre kerüljenek személyes adatok, az, hogy egy pénzügyi művelet nyilvános, ahhoz nem szükséges az, hogy kinek utalnak át fizetést, hogy ott legyen, hogy ki ez a közszolga, aki egyébként ezt megkapta. Az Alaptörvény 36. cikk (2) bekezdésének a tárgya pedig a törvényjavaslatok. Aki olvasott már ilyen költségvetéssel kapcsolatos törvényt vagy törvényjavaslatot, vagy csak megnéz egy költségvetési törvényt, és annak a hátsó részét, hogy a táblázatok, sorok, arra sok minden elmondható, csak az nem, amit pont a kérdező szeretne, hogy naprakész legyen, könnyen átlátható és hozzáférhető legyen. Ez egy régi probléma a mindenkori hatalom és a közemberek között, hogy szeretnék megnézni az emberek, hogy közpénzből kiket, miket finanszíroznak. Ez egy örök harc, nyilván nem magyar és nem egyedi probléma. Tekintettel arra, még egyszer mondom, hogy a kérdés nem kívánja megjelölni, hogy ki az, aki kapta ezt a pénzt, tehát nem a pénzügyi műveletnek az alanyai, tehát az érkező oldalnak a nyilvánosságát szeretné a kérdés, hanem maga a művelet legyen nyilvános, hogy adott esetben utána meg lehessen kérdezni, hogy akkor ez az összeg miért ekkora, vagy az hova került. Én a magam részéről ezeket az érveket nem tudom akceptálni. A magam részéről egyelőre nem látom a hitelesítés akadályát. Köszönöm.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Köszönöm. Én is amellettt vagyok, hogy a kérdés hitelesítését tagadjuk meg, de eltérő indokaim vannak. Én alkotmányos aggályt nem látok arra is figyelemmel, hogy a közpénzek eleve közérdekű adatok, és ezt erősíti az Alaptörvény, mégpedig a 39. cikk (2) bekezdés utolsó mondata, ami külön kiemeli ezek megismerhetőségét. Nyilvánvaló, hogy nem lehet minden egyes információt közzétenni, ilyen lehet például a nemzetbiztonsági ok, de erre való az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében foglalt lehetőség, ami alkotmányos keretek közé szorítja az alapjog korlátozását. Ha van egy legitim cél, a korlátozás szükségesen arányos, akkor lehetséges a korlátozás, de azt gondolom, hogy egy ilyen felvetés mellett is van arra lehetőség, hogy például nemzetbiztonsági okból bizonyos adatok körét, amelyek

közpénzügyekről szólnak, törvényben korlátozzák. Azt gondolom, hogy alkotmányos mezsgyén belül maradunk. Amivel aggályom van az a megfogalmazás, itt a pénzügyi művelet fogalma, azt gondolom, hogy a választópolgárok egy részének talán világos lehet, de megint csak az az aggályom, hogy a jogalkotó számára nem biztos, hogy ez kellően világos üzenet, hogy egészen pontosan mit és hogyan kell szabályoznia. Arra is figyelemmel mondhatja a jogalkotó, ha megszorítóan értelmezi a népszavazás intézményét, akkor eleve jogszerűen kötelező kötelezettség bizonyos adatfajtákat, amelyek közpénzekről szólnak. Ő már ennek eleget tett, csak mondjuk kisebb körben bővíti ezt a lehetőséget. Ha rá akarunk szorítani jogalkotót ennek a megvalósítására, akkor ehhez pontosabb megfogalmazás kell szerintem. Köszönöm.

Dr. Borbély Andrea OVB tag

Én is a Zoltánnal értek egyet, tehát alkotmányossági szempontból vagy az Alaptörvény szempontjából nem látom aggályosnak a kérdést annál is inkább, mert a hivatkozott 6. cikk (2) bekezdése ez nemcsak a személyes adatok védelméhez való jogot, hanem a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot is deklarálja. Számomra is egyértelműségi problémák vannak. Tehát a kérdés bonyolultsága főleg, hogy az egyes fogalmak, különösen a pénzügyi műveletek vonatkozásában nem egyértelműek a választópolgár számára sem, de szerintem a jogalkotó számára sem.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. További észrevétel, hozzászólás? Ha lehet, én szólnék annyiban, hogy a kérdés egyértelműségének a hiánya már az alapján is felmerül, hogy én például és az András eltérőképpen értelmezzük a kérdésben szereplő tartalmat. Számomra ugyanis az, hogy minden közpénzből finanszírozott pénzügyi művelet nyilvános legyen, ez akár azt is jelentheti, hogy ki a kifizető, kinek fizetnek ki és mennyi fizetnek ki. Ez mind hozzátartozik ennek a nyilvánosságához. Ha most valamelyiket ebből kizárjuk, akkor az már részben nyilvános csak, és nem felel meg a kérdésben foglaltaknak. Nyilván lehet ezt esetleg többféleképpen is értelmezni. Mindenesetre már ez önmagában felveti azt a problémát, hogy a kérdés ezen része nem egyértelmű, hogy valóban ez milyen adatokra és hogyan terjedne ki. Az kétségtelen, most továbbmenve, hogy az általam hivatkozott paragrafus egyaránt hivatkozik a közérdekű adatokra, meg a személyes adatok védelmére is. Elképzelhető, hogy van ebben mozgáster. Változatlanul állítom azonban azt, hogy a személyes adatok védelme érdekében születnek meg egyébként azok a jogszabályok, amelyek konkrétan tartalmazzák azt, hogy milyen körben lehet ezeket szétválasztani, milyen adatok, amik személyes adatnak minősülnek, és milyenek azok, amik közérdekű adatnak. Amennyiben ezt a szabályozást elfogadnánk, ebben az esetben akkor kvázi a személyes adatok e tekintetben megszűnnének, nem élveznének semmiféle védelmet, hanem akkor minden ezek szerint közérdekű adat lenne. Felvethető az, hogy akkor lehetne esetleg úgy is értelmezni, hogy milyen ilyen adat az közérdekű adat, és egyrészt más körben lehetnek személyes adatok, és ezeknek a védelme, ez nem biztos, hogy alkotmányosan szerintem jogszerű lenne. Köszönöm szépen. Ki az, aki még szólni kíván akár ez utóbbi tekintetben is? Felmerül az a kérdés, hogy támogató javaslat nem hangzott el, de az elutasítási indokokat akkor majd még külön taglalnánk már a szavazások kapcsán is.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Egy mondat az érveim világosabb tételéhez, hogy nyilván, ha egy ilyen szabályozás létrejön, ettől még érvényesek a további meglévő alkotmányos normák, amelyek védik a személyes adatokat. A jogalkotó feladata az, hogy alkotmányosan alkossa meg a törvényt, a népszavazás alapján pedig nem hiszem, hogy ezzel belefutnánk a személyes adatok védelmének a gyengítésébe. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Először felteszem szavazásra a kérdést magát, és ezt követően szavaznánk az indokokról. Ki az, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett foglal állást. Megállapítom, hogy 6, akkor 1 ellenében. Elhangzott az indok vagy szeretnél valamit még András, mert a jegyzőkönyvben szerepel. Köszönöm. Ki az, aki az egyértelműség hiánya miatt? Jó. Ez ugyanúgy 6. Ki az, aki a kizárt alaptörvénybe ütközés miatt is? Ez 4. Látom mind a kettő indok szerepelne a határozatban. Köszönjük szépen. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

A 8. kérdés még mindig ugyanaz a magánszemély. A kérdés a következőképpen hangzik:

8. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a már telepített internet-infrastruktúrával rendelkező helyszíneken, valamint a mobil internettel rendelkező felhasználóknál a szolgáltató és az üzemeltető ingyenes internetes hozzáférést garantáljon a kormányzati, az önkormányzati és a közhasznú oldalakhoz?”.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ezt a kérdést szintén én tekintetem át előzetesen, s azzal kapcsolatban az alábbiakra hívnám fel a tagtársak figyelmét. A kérdés az Országgyűlés feladat-és hatáskörébe tartozhat, nem ütközik az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében meghatározott kizárt tárgykörökbe, viszont megállapítható, hogy annak megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek. Az Nsztv. 13. §-a szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni. A kérdés első részében említett „telepített internet-infrastruktúrával rendelkező helyszíneken, valamint a mobil internettel rendelkező felhasználóknál” megfogalmazás alapján nem egyértelmű, hogy mit kell érteni ez alatt. Internet-infrastruktúrával rendelkezik szinte valamennyi kormányzati és önkormányzati szerv, közintézmény, gazdálkodó szervezet, civil szervezet, továbbá sok magánszemély is. Ugyanez elmondható a mobil internettel rendelkező felhasználók köréről is. Ebben az esetben azonban megállapítható, hogy az érintett kör részben átfedésben van a kérdés második felében meghatározott kormányzati, önkormányzati és közhasznú szervekkel, szervezetekkel, illetve az ezek által üzemeltetett oldalakkal. A kérdés azon része, miszerint bizonyos szervezetek számára olyan kötelezettséget ír elő – önmaguk számára tegyék ingyenesen elérhetővé az általuk üzemeltetett oldalakat – értelmezhetetlen. A kérdésből nem állapítható meg, hogy a kötelezettséget a szolgáltató, vagy az üzemeltető terhére kellene-e előírni, mivel a kérdésben a két személyi kör „és” kötőszóval került összekapcsolásra. A kérdésből nem állapítható meg az sem, hogy az ingyenes hozzáférést milyen személyi vagy szervezeti kör számára kellene biztosítani. A kérdés ugyanis a már telepített internet-infrastruktúrával rendelkezőkkel összefüggésben nem a személyekről, hanem helyszínekről szól, azaz a hozzáférést „helyszíneken kell biztosítani”, míg a mobil internettel rendelkezőkkel kapcsolatban a „felhasználóknál” kifejezést tartalmazza. Előzőek alapján megállapítható, hogy a kérdés megfogalmazása nem egyértelmű, arra nem lehet egyértelműen válaszolni, ezért javaslom, hogy a kérdés hitelesítését az OVB tagadja meg. Van-e valakinek az elhangzottakkal kapcsolatban véleménye? Ha nincsen, akkor szavaznánk. Annak megfelelően, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadását támogatja az egyértelműség hiánya miatt, kérem, az szavazzon. Megállapítom, hogy 7 szavazattal egyhangúlag a kérdés hitelesítését megtagadtuk. Kérem a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

Tisztelt Bizottság! A 9. kérdés:

**9. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az általános iskolákban kötelező legyen a diákok gépirás-
oktatása?”**

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Azt javaslom, hogy hitelesítsük a kérdést. Országgyűlési hatáskörbe tartozik. Ezt azzal támasztom alá, hogy az Alkotmánybíróság többször megerősítette, hogy a Kormánynak nincsenek olyan jogalkotási hatáskörei, amelyet az Országgyűlés ne vonhatna magához bármikor. Így ez a körülmény, hogy jelenleg a nemzeti alaptantervről kormányrendelet szól, ami mondjuk a kereteit meg tudja határozni az oktatás tartalmának, az nem akadályozza annak, hogy törvényes szinten is legyen egy ilyen szabály. Megállapítható a parlamenti hatáskör. A kérdés nem érint kizárt tárgykört, a hitelesítés mellett foglalok állást. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Nekem a gépirással kapcsolatban van egy kicsi aggályom, ez mit is jelent. Ez még a régi írógépes világra vonatkozik egy kicsit, de gondolom mindenki tudja ennek hiányában is, hogy mire gondolt a kérdező. Nekem nincsen kifogásom. Van-e valakinek ellenjavallata? Ha nincsen, akkor ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Köszönöm. Megállapítom, hogy egyhangúlag ezt elfogadtuk. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

A következő kérdés:

**10.. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az állami és önkormányzati fenntartású
középsiskolákban kötelező legyen a diákok általános, az életvitelhez szükséges
pénzügyi készségeinek fejlesztése?”**

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm. Szintén hitelesítést javaslok. Az érveim azonosak, egy tekintetben van talán árnyalni való, ez pedig a pénzügyi készségek megfogalmazása. Azt gondolom, ha ennél pontosabban fogalmaznánk meg, akkor már a választópolgár számára lenne nehezebben érthető, ha mondjuk, szakkifejezéseket kellene ide tenni. A jogalkotó pedig el tudja dönteni, hogy ezen belül milyen szakmai kompetenciákat és hogyan kíván erősíteni. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Jó. Van-e ellenjavallat, más észrevétel, vélemény? Ha nincsen, akkor kérem, szavazzunk. Ki az, aki a hitelesítést támogatja? Köszönöm. Megállapítom, hogy egyhangúlag a kérdést hitelesítettük. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

11. kérdés.

**11. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az állami és önkormányzati fenntartású iskolák
megfélemlítést megelőző és megszüntető programot vezessenek be?”**

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Az országgyűlési hatáskör és a kizárt tárgykör tekintetében az érveim azonosak, mint az előző két esetben. Az egyértelműség esetében viszont látok problémát, a

megfélemlítés a kérdésnek a kulcsfogalma. Nagyon sokféleképpen értelmezhető, akár lehet ez egy véleménynyilvánítás, lehet egy bűncselekmény, lehet diszkrimináció, lehet zaklatás, sokféle cselekmény tartozik ebbe a körbe. Tehát a választópolgár számára nem egyértelmű ennek a tartalma. A jogalkotó számára pedig az a kérdés, hogy milyen célt szolgál, milyen funkciót tölt be a program, ami a megfélemlítés megelőzését szolgálja. Erre figyelemmel az egyértelműség hiánya miatt a kérdés hitelesítésének megtagadását javaslom.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Van-e más észrevétel, javaslat? Az egyértelműség hiánya merült fel problémaként. Aki ennek alapján a hitelesítés megtagadását támogatja, az szavazzon. Egyhangúlag így történt, az OVB a hitelesítést megtagadta. Köszönjük.

Dr. Jackli Tamás KIM VF munkatárs

A 12. kérdése az utolsó kérdése a magánszemélynek.

12. „Egyetért-e Ön, a Magyar Társadalmi Kamara létrehozásával, melyben kamaraszerűen tömörülnének a civil, a non-profit és a közhasznú szervezetek?”

Dr. Litresits András OVB tag

A kérdés vonatkozásában egyértelműségi probléma vetődik fel, mert nem igazán érthető teljes körűen, hogy a kamaraszerűen tömörülnének, az mit is jelent, illetve az első kérdések között ezt az Országgyűlés szervezeti, illetve személyi kérdésköreit már megtárgyaltuk, ezt most nem ismételném meg. Gyakorlatilag kizárt tárgykört érint, elsődlegesen ezért, másodlagosan utalhatunk az egyértelműségi problémára is. Nem javaslom a hitelesítést. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Ez eléggé egyértelmű. Van-e más javaslat, vélemény? Ha nincsen, akkor szavaznánk. Ki az, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett foglal állást? Köszönöm. Megállapítom, hogy 7 szavazattal egyhangúlag a hitelesítést megtagadtuk. Ezzel az Országos Választási Bizottság ülését bezárom, a többi kérdést – egyébként érkeztek új kérdések is – a következő ülésen tárgyalnánk meg. Köszönöm szépen.

k.m.f.

**dr. Bordás Vilmos s. k.
elnök**